

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ KURUPELİT KAMPÜSÜ ÖĞRENCİ HARCAMALARININ ATAKUM İLÇESİNİN EKONOMİSİNE KATKISI* **

CONTRIBUTION OF ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY KURUPELIT CAMPUS STUDENTS EXPENDITURES TO THE ECONOMY OF ATAKUM DISTRICT

Gökhan DEMİRAL***
Halil KURT****

Öz

Kurulduğu sahalara çeşitli alanlarda fayda sağlayan üniversiteler, eğitim fonksiyonlarının yanı sıra önemli bir yatırım aracı olarak da görülmektedir. Bu çalışmada Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kurupelit Kampüsündeki fakültelerde eğitim gören öğrencilerin, 2019-2020 eğitim ve öğretim döneminde Atakum ilçesine yapmış oldukları ekonomik katkı araştırılmıştır. Araştırmada ayrıca öğrencilerin harcama gruplarına göre bütçesinden aylık ne kadar harcadığı ve bu harcamaların bütçe içerisindeki oranları belirlenmiştir. Çalışmanın yapılabilmesi için gerekli olan veriler 386 öğrenciye anket uygulanarak temin edilmiş ve elde edilen bu verilerin analizi SPSS 20.0 programı kullanılarak yapılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin aylık bütçeleri içerisinde en fazla harcama yaptıkları üç alanın kira/konut, gıda ve haberleşme/ulaşım olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin aylık ortalama geliri 923,57 TL, aylık ortalama harcamalarının ise 916,45 TL olduğu tespit edilmiştir. Kampüsteki 11 fakültede bulunan toplam 29.702 öğrencinin Atakum ilçesine yıllık yaklaşık olarak 238.892.800 TL katkı sağladığı belirlenmiştir. Bu miktar ilçe ekonomisi için oldukça önemli bir meblağ olmasına rağmen, Atakum ekonomisi içerisindeki önemini kaybetmektedir. Bunun nedeni ise Atakum'un son yıllarda yaşadığı hızlı

* Bu çalışma Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Bilim Dalında 2020 yılında tamamlanan "Atakum'da Mekânsal Değişimin İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Bu makalenin saha çalışması, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulu'nun 12.05.2020 tarih ve 2020-5/3 protokol no'lu toplantısında alınan 20. sıra sayılı Etik Kurul İzni onaylanmıştır.

*** Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Coğrafya Doktora Programı, gkhandemiral@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2852-4784

**** Marmara Üniversitesi, Coğrafya Bölümü, hkurt@marmara.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5785-3942

gelişmeye bağlı olarak yoğun göç alması ve bu göçlere bağlı olarak ilçenin ekonomik hacminin üniversiteden bağımsız olarak büyümesidir. İlçedeki bu ekonomik büyüme nedeniyle öğrencilerin ilçe ekonomisine olan katkılarının oranı giderek azalmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yerel ekonomi, Öğrenci Harcamaları, Atakum, OMÜ, Kurupelit Kampüsü

Abstract

Universities, which benefit the fields in which they are established in, are seen as an important investment tools as well as their educational functions. In this study, the economic contributions of the students studying at the faculties of Ondokuz Mayıs University Kurupelit Campus to the Atakum district in the 2019-2020 academic year were investigated. In the study, how much the students spend monthly from their budget according to their expenditure groups and the ratio of these expenditures within the budget were determined. The data required for the study were obtained by applying a questionnaire to 386 students and the analysis of these data was made using the SPSS 20.0 program. As a result of the research, it was determined that the three areas that students spend the most in their monthly budgets are rent/housing, food and communication/transportation. It has been determined that the average monthly income of the students is 923.57 TL and their monthly average expenditure is 916.45 TL. It has been also been determined that a total of 29,702 students in 11 faculties on the campus contribute approximately 238,892,800 TL annually to Atakum district. Despite it is a very important amount for the economy of the district, it loses its importance in Atakum's economy. The reason for this is that Atakum has received intense immigration due to the rapid development it has experienced in recent years, and the economic volume of the district has grown independently from the university because of the migration. Due to this economic growth in the district, the rate of students' contribution to the district's economy is gradually decreasing.

Keywords: Local economy, Student Expenditures, Atakum, OMU, Kurupelit Campus

1. Giriş

Medeniyetlerin doğuşundan bu yana insanlar, yaşadıkları çevrede tecrübe, gözlem ve diğer yollardan öğrenmiş oldukları bilgileri toplumdaki diğer bireylere aktararak, bilginin zaman içerisinde birikimsel olarak artmasını sağlamıştır. İnsanlar artan bilginin gün geçtikçe katlanarak çoğalması neticesinde farklı yazı teknikleri icat edip geliştirerek, bu bilgileri kayıt altına almaya çalışmıştır. Bilginin sistematik bir şekilde kaydedilmeye başlamasıyla artan kayıtlı bilgilerin genç nesillere aktarılması için eğitim kurumları ve bilgilerin muhafazasını sağlayabilmek için de kütüphaneler inşa etmiştir. Toplumun ihtiyacına göre genç nesilleri yetiştiren bu eğitim kurumları tarihsel süreç içerisinde yaygınlaşarak toplumların gelişmesinde önemli bir rol oynamıştır. Bu önemli katkı bilhassa üniversite düzeyinde eğitim veren kurumların toplum içerisindeki öneminin artmasını mümkün kılmıştır. Uzun yıllar boyunca üniversitelerin eğitim faaliyetleri ile kazanmış olduğu saygınlık devam etmekle birlikte 20. yüzyıla gelindiğinde artık bu kurumlara olan bakış açısı yalnızca bir eğitim kurumu olmaktan çıkmıştır. Bu yüzyılda iki büyük dünya savaşı yaşayan insanlık, bu savaşların yıkıcı etkisinin yaralarını sarmak için 1950'li yıllardan itibaren imar ve kalkınma programlarına yönelirken bölgesel kalkınmada bir araç olarak üniversiteler yapılmış ve birçok devlet, gelişmesini istediği bölge veya şehirlere üniversite açmıştır (Dalğar, Tunç & Kaya, 2009; Selçuk & Başar, 2012; Toprak,

2017). Bu bölgesel kalkınma politikasını uygulayan ülkelerden biri de Türkiye olmuştur (Aslan & Sırım, 2019). İlk olarak kendi bölgelerinde en fazla gelişim gösteren illere açılan üniversitelerin gelişimi tetikleyen unsurlarının ülke geneline yayılabilmesi için daha sonraki dönemde tüm illere açılması politikası uygulanmıştır (Sarkım vd., 2017).

Türkiye’de 2000’li yılların başından itibaren sayılarında hızlı bir artış yaşanan üniversiteler, artık sadece bir eğitim kurumu olarak değil aynı zamanda kuruldukları bölgelere sosyolojik ve ekonomik katkı sağlayan bir yatırım aracı olarak da görülmektedir (Çalışkan, 2010; Soysal vd., 2012; Tösten, Çenberlitaş & Gökoğlan, 2013; Koç, 2019). Üniversiteler, eğitim fonksiyonları dışındaki bu etkileri nedeniyle özellikle son 50 yılı aşkın zamandır araştırmalara konu olmaktadır. Yükseköğretim imkânı sağlayan üniversite kurumu nüfus, yerleşme ve ekonomik özelliklerinin şekillenmesinde önemli bir etkiye sahiptir (Işık, 2008; Altuntaş & Erilli, 2015). Üstlenmiş olduğu bu rol Türkiye’de birçok araştırmacının dikkatini çekmiş ve bu etkilerinden dolayı üniversiteler son yıllarda süreç içerisinde farklı türde araştırmalara konu olmuştur. Ele alınan konular arasında en fazla dikkat çeken alan ise üniversitelerin kurulmuş oldukları sahalara yapmış oldukları ekonomik katkıları inceleyen çalışmalardır (Arslan, 2016; Özyakışır & Şayan). Üniversitelerin bu etkileri 1998 yılından günümüze kadar hemen hemen her yıl bir bilimsel çalışmaya konu olmuştur. Yapılan bu çalışmalarda genellikle yeni açılan üniversiteler ile ilçelerde eğitim faaliyetlerini sürdüren meslek yüksekokulları araştırılmıştır. Bu çalışmanın amacı, 1975 yılında kurulan Ondokuz Mayıs Üniversitesi’nin ana yerleşkesi olan Kurupelit Kampüsü’ndeki 11 fakülte’deki öğrencilerin Atakum ilçesine yapmış olduğu ekonomik katkısı belirlemektir. Bu amaca yönelik olarak 11 fakülte’deki 386 öğrenci ile görüşülerek anket metodu uygulanmıştır. Anket vasıtasıyla elde edilen veriler bulgular kısmında değerlendirilerek ekonomik katkı hesaplanmıştır.

2. Literatür Yazımı

Anadolu’nun sanayi ve ekonomik kalkınmışlık yönünden az gelişmiş bölgelerine de üniversitelerin açılması ile bu bölge veya şehirlerde kalkınmayı hedefleyen uygulamalar, Türkiye’de 1950’li tarihlerden beri farklı dönemlerde uygulanan bir devlet politikası olmuştur. Bu uygulamalarda bölgesel bir kalkınma aracı olarak görülen üniversitelerin, buldukları şehrin ekonomisinde nasıl bir etki oluşturdukları birçok araştırmacının ilgisini çekmiştir (Büyükdoğan, Afşar & Gedik, 2015; Korkmaz, 2015; Tösten, Anık & Kayan, 2016; Erilli, 2018; Samırkaş, 2018). Üniversitelerin ekonomik etkilerinin sonuçları, araştırmacıların bu ilgisi neticesinde birçok kez yeni ölçüm metodları geliştirilerek incelenmiş, bu durum üniversitelerin ekonomik özelliklerini ele alan makale çalışmalarının sayısında önemli bir artışın yaşanmasını sağlamıştır. Üniversitelerin kuruldukları sahalara yapmış oldukları ekonomik katkıyı inceleyen bazı çalışmalar Tablo 1’deki gibidir.

Tablo 1. Literatür Özeti

Yazar ve Tarih	Çalışma Konusu
----------------	----------------

Atik, 1999	Erciyes Üniversitesi'nin Kayseri iline sağladığı ekonomik katkı araştırılmıştır. Atik bu çalışmada dolaylı, dolaysız ve uyarılmış olacak şekilde Erciyes Üniversitesi'nin Kayseri ekonomisine katkılarını üç grupta incelenmiştir. Araştırma sonucunda Atik, Erciyes Üniversitesi'nin Kayseri'ye olan katkısını toplam 13.706.000 TL olarak belirlemiştir.
Erkekoğlu, 2000	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nin Sivas ekonomisine yapmış olduğu katkı araştırılmış ve direk gelir-istihdam ile dolaylı gelir-istihdamın katkısı hesaplanmıştır. Yapılan çalışmanın sonucunda Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nin Sivas ekonomisine gelir katkısı 15,4 trilyon TL ve toplam istihdam etkisinin 5000 kişiye yakın olduğu bulunmuştur.
Kaşlı & Serel, 2008	Balikesir Üniversitesi Gönen Meslek Yüksekokulu'nda yapılan çalışmada, öğrencilerin 2006-2007 eğitim ve öğretim yılında Gönen'deki firmalara aylık 518,86 TL, yıllık ise 2.300.000 TL harcama yaptığı tespit edilmiştir.
Dalğar, Tunç & Kaya, 2009	2008-2009 eğitim-öğretim yılını kapsayan çalışmada Burdur iline bağlı Bucak ilçesinde öğrencilerin yerel ekonomiye katkıları incelemiştir. Araştırmada öğrencilerin Bucak ilçesine iş imkânı olarak yaklaşık 372 kişi, ekonomik katkı olarak da 45 milyon TL katkıda bulunduğu ortaya koyulmuştur.
Görkemli, 2009	Araştırmada Selçuk Üniversitesi'nin Konya ekonomisine yapmış olduğu katkılar belirlenmeye çalışılmıştır. Üniversitenin il ekonomisine etkileri direkt, dolaylı ve uyarılmış gelir ve istihdam değerleri olarak verilmiştir. Üniversitenin Konya'ya yapmış olduğu direkt ve dolaylı gelir katkılarının oluşturduğu uyarılmış katkılar 852.587.466 TL, uyarılmış istihdam ise 34.085 kişi olarak hesaplanmıştır. Çalışmada dolaylı gelir grubu içerisinde yer alan öğrenci harcamalarının ise 182.964.387 TL olduğu tespit edilmiştir.
Çalışkan, 2010	Uşak Üniversitesi'nde okuyan öğrencilerin şehir ekonomisine sağladığı katkılar araştırılmış ve bir öğrencinin ortalama bir aylık harcaması yaklaşık 560 TL olarak bulunmuştur. Cinsiyete göre harcamaların da değerlendirildiği çalışmada, bir kız öğrencinin aylık harcaması 539 TL, bir erkek öğrencinin aylık harcamasını ise 593 TL şeklinde hesaplanmıştır. Çalışmada üniversite öğrencilerinin Uşak ekonomisine yıllık katkısının 50 milyon TL'yi aştığı belirlenmiştir.
Selçuk, 2012	Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin 2012 yılında yapmış oldukları harcamalar incelenmiş ve öğrencilerin Erzurum iline yapmış oldukları ekonomik katkı belirlenmiştir. Araştırma neticesinde öğrencilerin bir aylık ortalama harcamalarının tutarı 744,66 TL olduğu tespit edilmiştir. Aylık veriden yola çıkarak hesaplanan yıllık ekonomik katkının ise 186.319.889 TL olduğu aktarılmıştır.
Çalışkan & Demir, 2013	Celal Bayar Üniversitesi'ne bağlı Köprübaşı Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin Köprübaşı ilçe ekonomisine etkisi araştırılmıştır. Çalışma sonucunda bir öğrencinin aylık harcama miktarının 574 TL olduğu anlaşılmıştır. Öğrencilerin harcama kalemlerinde ilk üç sırayı; barınma, beslenme ve haberleşme-ulaşım giderleri almıştır. Yapılan araştırmanın sonuçlarına göre Köprübaşında eğitim alan meslek yüksekokulu öğrencilerinin ilçeye ekonomik katkıları aylık 223.289 TL civarındadır. Bu değer 5.253 kişilik bir nüfusa sahip Köprübaşı ilçesi için önemli bir katkı olduğu tespit edilmiştir.
Arslan, 2014	Çankırı Karatekin Üniversitesi'nin Çankırı'ya yapmış olduğu doğrudan ve dolaylı ekonomik katkılar incelenmiştir. Araştırma sonucunda bir öğrencinin ortalama aylık gideri 565 TL olarak tespit edilmiştir. Bu verilerden yola çıkarak öğrencilerin Çankırı il ekonomisine yıllık 35.439.759 TL ekonomik katkı sağladıkları belirlenmiştir.
Binici & Koyuncu, 2015	Bitlis Eren Üniversitesi'nde eğitim gören öğrencilerin Bitlis iline yapmış olduğu ekonomik katkı tespit edilmiştir. Yapılan araştırma sonucunda 2012-2013 eğitim ve öğretim yılı içerisinde öğrencilerin il ekonomisine aylık katkısı 2.154.855 TL, yıllık katkısı 17.238.840 TL, çarpan katsayısı yardımıyla elde edilen uyarılmış katkısı da 74.816.565 TL olarak hesaplanmıştır.

Aydın, Darıcı & Aydın, 2016	Manyas Meslek Yüksekokulu'nun öğrenci harcamaları ile kurumsal harcamalarının Manyas ekonomisine sağladığı katkı araştırılmıştır. Çalışma sonucuna göre öğrencilerin Manyas ekonomisine aylık katkısı ortalama 723,1 TL'dir. Meslek Yüksekokulu'nda eğitim gören tüm öğrenciler ile birlikte kurumsal harcamalar da eklendiğinde yıllık toplam katkının Yerel Gayri Safi Hasılda 5.024.998 TL, Yerel Harcanabilir Gelirin ise 2.884.349 TL olduğu öngörülmüştür. Yerel ekonomiye katkıda en önemli payı araştırmaya göre öğrenci harcamaları sağlamaktadır.
Erdoğan & Karagöl, 2018	2007 yılında kurulan Bingöl Üniversitesi'nin ilk 10 yılında Bingöl iline ekonomik katkısı incelenmiştir. Çalışmada Bingöl'de okuyan ve araştırmaya katılan 850 öğrencinin il içerisindeki aylık ortalama harcamasının 6.000 TL olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuca göre yılın 9 ayını Bingöl'de geçiren üniversite öğrencilerinin Bingöl iline yıllık katkısı 88 milyon TL'dir. Bu katkıya ek olarak ayrıca öğrencilerin ailelerinin ili ziyareti, mezuniyet kutlamaları, kongre ve bilimsel etkinliklerin il ekonomisine büyük katkı sağladığı da araştırmacılar tarafından belirtilmiştir.
Akça, 2018	Hitit Üniversitesi öğrencilerinin Çorum iline yapmış olduğu sosyo-kültürel ve ekonomik katkılar belirlenmiştir. Çalışma neticesinde elde edilen sonuçlara göre öğrenciler ilin hem gelir seviyesinin artmasında hem de genel itibarıyla hizmet sektöründe faaliyet gösteren iş alanlarında istihdamın artmasında önemli bir oynamıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre öğrencilerin en fazla para harcadığı gider kalemi ise barınmadır.
Karaca, Çalmaşur & Daştan, 2018	Erzurum'da üniversite öğrenimi gören öğrencilerin gelir-harcama ilişkisi ile öğrencilerin şehre olan ekonomik katkıları araştırılmıştır. Çalışmanın ulaşılmış olduğu sonuçlara bakıldığında yükseköğrenim gören öğrencilerin aylık gelirlerinin 740,343 TL, aylık giderlerinin ise 722,939 TL olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin en fazla harcama yaptıkları ilk üç alan ise sırasıyla; barınma, gıda ve giyim-ayakkabı harcamalarıdır.
Acar & Özbekler, 2019	Sinop Üniversitesi Ayancık Meslek Yüksekokulu'nda eğitim gören öğrencilerin Ayancık ilçesine katkısı araştırılmıştır. Çalışmada öğrencilerin aylık geliri 614 TL iken aylık harcama tutarı 609 TL olarak hesaplanmıştır. İlçede okuyan toplam 845 öğrencinin bir yıl içerisinde ilçede yaptığı harcama yaklaşık 4.119.344 TL'dir. Araştırma sonucunda öğrencilerin en fazla para harcadığı üç alan barınma, beslenme ve ulaşımdır.

3. Çalışmanın Amacı, Kapsamı ve Yöntemi

3.1. Çalışmanın Amacı

Bu çalışma, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kurupelit Kampüsü'nde yer alan Fen Edebiyat, Eğitim, Mühendislik, Ziraat, Sağlık Bilimleri, Spor Bilimleri, İktisadi ve İdari Bilimler, İlahiyat, Diş Hekimliği, Tıp ve Veterinerlik Fakültelerinde eğitim gören öğrencilerin Atakum ilçesine ekonomik katkısı ve hangi tüketim kalemlerine ne kadar para harcadıklarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Elde edilen bu veriler sayesinde Atakum'da gelecek dönemlerde hangi alanların gelişmeye elverişli olacağı ve hangi alanların yatırıma ihtiyaç duyacağı tespit edilmeye çalışılmıştır.

3.2. Çalışmanın Kapsamı ve Yöntemi

Kurupelit Kampüsü'ndeki 11 fakültede 2019-2020 eğitim ve öğretim döneminde toplam 29.702 lisans öğrencisi eğitim almaktadır (OMÜ İdari Faaliyet Raporu, 2019). Bu sayı aynı zamanda

çalışmanın oluşturmuş olduğu evreni ifade etmektedir. Kampüste öğrenim gören meslek yüksekokulu öğrencileri, lisansüstü öğrenciler ve uzaktan eğitim alan öğrenciler araştırmada kapsam dışı bırakılmıştır.

Çalışmada kullanılan veriler, araştırmaya dâhil olan 11 fakülteadaki lisans öğrencileri içerisinde seçilen örneklem grubu ile yüz yüze görüşülerek anket vasıtasıyla temin edilmiştir. Araştırmada anket hazırlanırken Toprak'ın (2017) doktora tezinde kullandığı anket formu sahaya uyarlanarak yararlanılmıştır. Görüşülen örneklem grubunun evrenin tamamını iyi bir şekilde temsil edebilmesi için her fakültede belli bir sayının üstünde anket yapılarak "kotalı örneklem tekniği" kullanılmıştır. Fakat sahada yaşanan güçlükler nedeniyle evreni temsil eden örneklem grubunda çok ufak farklılıklar meydana gelmiştir. Öğrencilere ait evrende % 95 güven aralığı ve % 5 hata payına ulaşılabilmesi için gerekli olan anket sayısı en az 380 olarak belirlenmiştir. 10 Şubat ve 10 Mart 2020 tarihleri arasında 386 katılımcı ile yüz yüze görüşülerek anket yapılmıştır. Anket görüşmelerinden sağlanan veriler SPSS 20.0 istatistik programında analiz edilmiştir. Elde edilen verilerin tanımlayıcı niteliklerinin tespitinde frekans, yüzde ve aritmetik ortalama istatistiklerinden yararlanılmıştır. Çalışmada veri sağlamak amacıyla kullanılan anket ölçeğinin güvenilirlik seviyesi için gerçekleştirilen analizde Cronbach Alpha değeri 0,89 bulunmuştur. Bu değer araştırmada kullanılan ölçeğin yüksek derecede güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir.

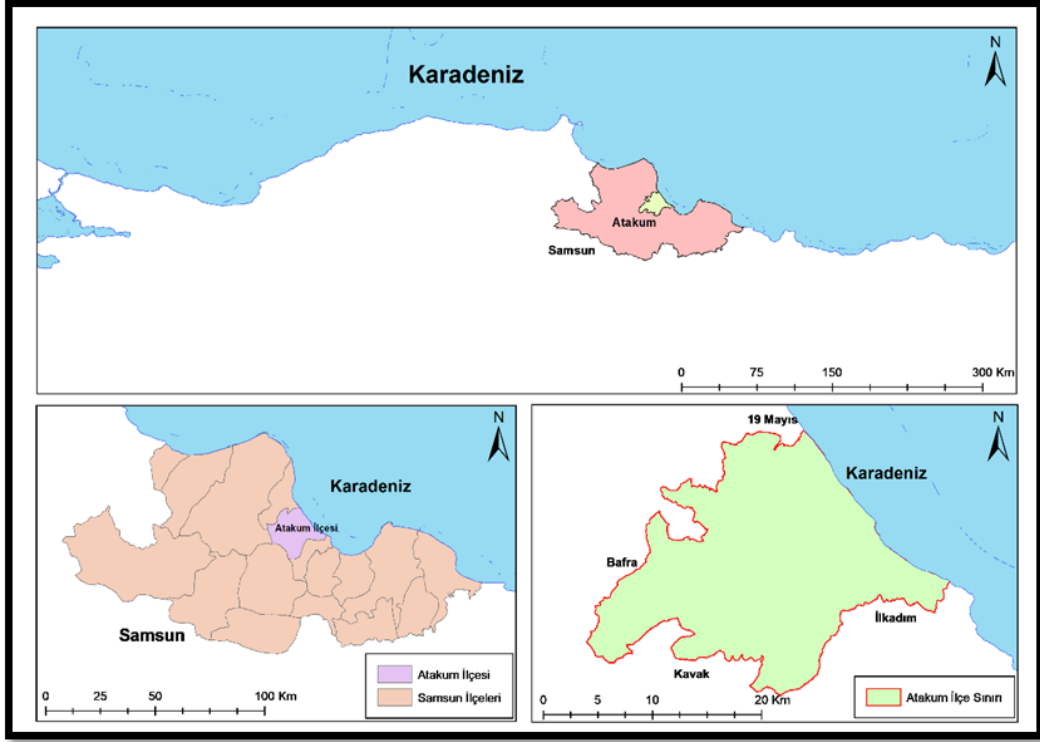
Sahada veri toplamak için hazırlanan anket sorularında öğrencilerin yapmış olduğu harcamalar; konut/kira, yeme-içme, giyim, haberleşme/ulaşım, eğlence/kültür/eğitim, sigara/tütün ve tüm bu grupların dışındaki harcamaları kapsayan diğer harcama grupları olmak üzere 7 başlıkta sınıflandırılmıştır. Öğrencilerin bu harcama kalemlerine daha sağlıklı cevaplar verebilmesi için de harcamalara ait kapsamlar açıklanmıştır.

Öğrencilerin Atakum ekonomisine katkısını yıllık olarak belirleyebilmek için anket kapsamında bir yıl boyunca Atakum'da kaldıkları süre sorulmuştur. Çünkü Atakum'un sahil kısmında sahip olduğu plajlar ve deniz nedeniyle öğrenciler yazın üniversitenin dönem sonu sınavlarından sonra hemen evlerine dönmeyip, Atakum'da bir süre daha vakit geçirmektedir. Bu nedenle öğrencilerin Atakum'da kaldığı süre, üniversitenin eğitim verdiği tarihler üzerinden yapılmamış, anket kapsamında öğrencilere Atakum'da yıl içinde yaşadıkları süre sorularak Atakum'da bir yıl boyunca kaldıkları zaman belirlenmiştir. Elde edilen sonuca göre öğrenciler yılın 10 ayını Atakum'da geçirmektedir. Öğrencilerin Atakum ekonomisine yıllık katkısı da bu süre üzerinden hesaplanmıştır.

3.3. Atakum İlçesi ve Kurupelit Kampüsü (OMÜ)

3.3.1. Atakum İlçesi

Atakum ilçesi, Samsun il merkezinin yaklaşık 7 km batısında yer alan ve kıyılarında mavi bayraklı plajlara sahip olan bir yerleşmedir. İlçenin güneyinde Kavak ile Bafra ilçeleri, batısında 19 Mayıs ilçesi, doğusunda İlkadım ilçesi ve kuzeyinde Karadeniz bulunmaktadır (Harita 1).

Harita 1: Atakum İlçesi

Atakum, 1900'lü yılların başlarında Halk arasında "Matossian Bahçeleri" olarak adlandırılan Samsun'a ait bir sayfiye yerleşmesidir. Sonraki yıllarda ismi Matosyon'a dönüştürülmüş ve Matosyon 1994 yılına kadar yerleşmenin adı olarak kullanılmıştır. Atakum ismi ile 1994'te ilk kez belediye teşkilatı kurulmuştur. 22 Mart 2008 tarih ve 26824 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayınlanması ile yürürlüğe giren 5747 sayılı "Büyükşehir Belediye Sınırları İçerisinde İlçe kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" kapsamında Atakum, Altınkum, Kurupelit, Atakent, Taflan ve Çatalçam beldeleri birleştirilmiş, 01 Temmuz 2008 tarihinde "Atakum" ismi ile ilçe olmuştur (Atakum Belediyesi 2020-2024 Stratejik Planı, 2019; Elevli & Şişman, 2016). 2020 adrese dayalı nüfus kayıt istatistiklerine göre Atakum ilçesinin nüfusu 221.082'dir. Nüfus açısından İlkadım ilçesinin ardından Samsun ilinin en kalabalık ikinci ilçesidir.

3.3.2. Kurupelit Kampüsü (OMÜ)

Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nin resmi kuruluş tarihi 1 Nisan 1975'tir. Ancak kampüs temeli çoğunlukla ana kayanın dış kuvvetler tarafından aşındırılması sonucu meydana gelen bir aşınım

düzlüğü sahasına 26 Mart 1976'da atılmıştır (Öner, 1990). Kurupelit Kampüsü'ndeki ilk fakülteler olan Tıp¹, Fen-Edebiyat² ve Ziraat³ fakülteleri ise 1980'lerde kampüste eğitim hayatına başlamıştır.

Kurupelit Kampüsü'nde 11 fakülte bulunmaktadır. Bu fakülteler; Dış Hekimliği, Eğitim, Fen Edebiyat, İlahiyat, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, İktisadi ve İdari Bilimler, Tıp, Veteriner, Yaşar Doğu Spor Bilimleri ve Ziraat fakülteleridir. Tablo 2'de Atakum'un ilçe olduğu 2008 yılından itibaren ilk 10 yıllık süreçte kampüsteki fakültelerde eğitim gören öğrenci sayısının değişimi verilmiştir.

Tablo 2. 2008-2018 Yılları Arasında Kurupelit Kampüsü'nde Yer Alan Fakültelerin Öğrenci Sayıları

Yıllar	Tıp	Dış Hek.	Eğitim	Fen Edebiyat	İkt. İd. Bilim.	İlahiyat	Müh.	Sağlık Bil.*	Veterinerlik	Spor Bil.**	Ziraat	Toplam
2018	2209	661	5806	4373	2176	2146	4772	1917	594	1652	1616	27.922
2017	2053	625	5978	4293	2089	2075	4945	1739	563	1485	1489	27.334
2016	1893	630	6258	4348	1977	2207	5188	1558	528	1380	1389	27.356
2015	1734	621	6387	4464	1692	2395	5165	1358	530	1498	1401	27.245
2014	1626	593	7345	4809	1527	2324	5102	1142	514	1472	1372	27.826
2013	1461	575	8047	5002	1189	2108	4769	996	517	1381	1358	27.403
2012	1289	519	8003	5122	968	2204	4327	860	473	1277	1300	26.342
2011	984	369	7979	4447	435	722	3006	653	376	802	964	20.737
2010	1000	328	7203	4260	249	386	2480	569	322	616	837	18.250
2009	1000	328	7203	4260	249	386	2480	569	322	616	837	18.250
2008	938	278	6956	3848	93	111	1932	489	275	414	729	16.063

Kaynak: OMÜ 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 yılları İdare Faaliyet Raporları.

* Sağlık Bilimleri Fakültesi 2016 yılına kadar Samsun Sağlık Yüksekokulu adı altında hizmet vermiştir.

** Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi 2013 yılına kadar Yaşar Doğu Spor Bilimleri Yüksekokulu adı altında hizmet vermiştir.

Tablo 2'deki değerler incelendiğinde üniversite bünyesindeki öğrenci sayısının zaman içerisinde arttığı ve bu durumda üniversitenin Atakum üzerindeki harcama etkisini de arttırdığı sonucuna varılmaktadır. 2008 yılına ait idari faaliyet raporuna göre yerleşkede yer alan fakültelerde 16.063 öğrenci bulunmaktaydı. 11 yıllık süreç içerisinde kampüs içerisindeki öğrenci sayısı bazı yıllar artarken bazı yıllar azalma göstermiştir. 2019 yılına gelindiğinde kampüsteki öğrenci sayısı 13.639 kişi artarak 29.702'ye yükselmiştir.

1 Ondokuz Mayıs Üniversitesi. Beyin ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı Anabilim Dalı Tarihçesi. <https://tip.omu.edu.tr/tr/akademik/cerrahi-tip-bilimleri/beyin-ve-sinir-cerrahisi-anabilim-dali> adresinden alındı.

2 Ondokuz Mayıs Üniversitesi. Fen Edebiyat Fakültesi Tarihçe. <https://fef.omu.edu.tr/tr/universitemiz/kurulus-ve-tarihce>

3 Ondokuz Mayıs Üniversitesi. Ziraat Fakültesi Tarihçe. <https://ziraat.omu.edu.tr/tr/fakueltemiz/tarihce>

Tablo 3. Atakum Nüfus ve Öğrenci Sayıları ile Öğrencilerin İlçe Nüfusuna Oranı (%)

Yıllar	Atakum İlçesi Nüfusu	Kurupelit Kampüsü Öğrenci Sayısı	Öğrenci Sayılarının İlçe Nüfusuna Oranı %
2018	202.618	27.922	13,81
2017	192.953	27.334	14,16
2016	181.302	27.356	15,08
2015	169.809	27.245	16,04
2014	158.031	27.826	17,60
2013	149.226	27.403	18,36
2012	139.730	26.342	18,85
2011	131.355	20.737	15,78
2010	123.904	18.250	14,72
2009	116.503	18.250	15,66
2008	107.953	16.063	14,88

Kaynak: TÜİK, OMÜ 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 yılları İdare Faaliyet Raporları.

Tablo 3'te de görüldüğü üzere kampüsteki öğrenci sayısı kayda değer bir şekilde artmasına rağmen, öğrenci sayılarının ilçe nüfusuna oranında aynı artış yaşanmamıştır. Öğrencilerin 2008 yılında ilçe nüfusuna oranı % 14,88 iken 2012 yılında zirveyi görerek % 18,85'e ulaşmıştır. Ancak 2012 yılının ardından öğrencilerin oranı düzenli olarak 2018 yılına kadar azalmaya başlamış ve 2018 yılında en düşük seviye olan % 13,81'e ulaşmıştır. Bu durum İlkadım, Canik gibi ilin merkezinde yer alan ilçeler için bir nüfus taşma sahası olan ve önemli ölçüde şehir içi göç ile karşı karşıya kalan Atakum'un nüfus artışında özellikle 2012 yılından sonra üniversite dışındaki etkenlerden daha çok etkilendiğini göstermektedir.

Tablo 4'te 2019-2020 eğitim ve öğretim yılında kampüsteki fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 4. Kurupelit Kampüsü Fakülte Öğrenci Sayıları

Fakülteler	2019-2020
Eğitim Fakültesi	5.469
Mühendislik Fakültesi	4.487
Fen-Edebiyat Fakültesi	4.449
İlahiyat Fakültesi	4.395
Tıp Fakültesi	2.239
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	2.198
Sağlık Bilimleri Fakültesi	1.893
Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi	1.653
Ziraat Fakültesi	1.647
Dış Hekimliği Fakültesi	670
Veteriner Fakültesi	602
Toplam	29.702

Kaynak: 2019 OMÜ İdari Faaliyet Raporu, 2020

Tablo 4'e baktığımızda kampüs içerisinde yer alan 11 fakültede toplam 29.702 öğrenci eğitim görmektedir. Öğrenci sayısı açısından en büyük üç fakülte; Eğitim, Mühendislik ve Fen-Edebiyat fakülteleridir. Bu üç fakültedeki öğrenci sayısı evrenin % 48,49'unu oluşturmaktadır.

2019 yılı I. ve II. öğretim toplam öğrenci sayısının 48.559 olduğu düşünüldüğünde, Kurupelit Kampüsü'nde yer alan 11 fakülte uzaktan eğitim öğrencileri bir kenara bırakılırsa, OMÜ'de kayıtlı üniversite öğrencilerinin toplam % 61,16'sını barındırmaktadır.

4. Bulgular

4.1. Anket Yapılan Öğrencilerin Özellikleri

OMÜ Kurupelit Kampüsü'nde bulunan 11 fakültede görüşme yapılan katılımcılardan % 54,7'si kadın, % 45,3'ü Erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırma kapsamında her fakülteden belirli bir sayıda öğrenci ile görüşme yapılmış, ancak Fen Edebiyat, Eğitim ve Mühendislik Fakültelerinde öğrenci sayısı fazla olduğu için bu fakültelerdeki anket sayısı daha fazla tutulmuştur. Örneklem grubunda yer alan öğrencilerin fakülte başına dağılımı Tablo 5'te aktarılmıştır.

Tablo 5. Ankete Katılan Öğrencilerin Bağlı Buldukları Fakülteler

Fakülteler	Frekans	Yüzde (%)
Fen-Edebiyat Fakültesi	57	14,8
Eğitim Fakültesi	50	13,0
Mühendislik Fakültesi	40	10,4
Ziraat Fakültesi	30	7,8
Sağlık Bilimleri Fakültesi	30	7,8
Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi	28	7,3
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	31	8,0
İlahiyat Fakültesi	30	7,8
Diş Hekimliği Fakültesi	30	7,8
Tıp Fakültesi	30	7,8
Veteriner Fakültesi	30	7,8
Toplam	386	100

Tablo 5'te görüldüğü üzere katılımcıların önemli bir kısmı evrenin yaklaşık yarısına tekabül eden Fen-Edebiyat, Eğitim ve Mühendislik fakültelerinden seçilmiştir. Ankete katılan kişilerin yaş yapısı incelendiğinde katılımcıların % 87,3'ü 18-23 yaş aralığında, % 12,7'si ise 24 ve üzeri yaşlarda bulunmaktadır. Ankete katılan öğrencilerin sınıf dağılımına bakıldığında ise % 5,7'si 1. sınıflardan, % 32,1'i 2. sınıflardan, % 28'i 3. sınıflardan, % 23,3'ü 4. sınıflardan, % 10,4'ü 5. sınıflardan, % 1'i de 6 ve 7. sınıflardan oluşmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin harcamalarını daha iyi analiz edebilmek için yaşanan konut türü Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin Yaşadıkları Konut Tiplerinin Dağılımı

Konut Tipi	Frekans Sıklığı	Yüzde (%)
Devlet Yurdu	177	45,8
Kiralık Ev	104	26,9
Aileme ait ev	77	19,9
Özel Yurt	18	4,7
Akraba/Tanıdık Yanı	8	2,1
Pansiyon/Misafirhane	1	0,3
Apart	1	0,3
Toplam	386	100

Tablo 6'daki bilgilere göre ankete katılan öğrencilerin çoğunluğu devlet yurtlarında kalmaktadır. Kurupelit Kampüsü'ndeki fakültelerde eğitim alan öğrencilerin yaşamış oldukları konut tiplerine ait veriler neticesinde öğrencilerin; % 45,8'i devlet yurdunda, % 26,9'u kiralık evde, % 19,9'u ailesine ait evde, % 4,7'si özel yurttta, % 2,1'i akraba/tanıdık yanında, % 0,30'u da pansiyon/misafirhane ve apart türü yerlerde kalmaktadır. Elde edilen bu veriler incelediğinde Atakum'da eğitim alan öğrencilerin yarısına yakını devlet yurdunda kalmaktadır. Bu durumda hiç şüphesiz Kurupelit Kampüsü içerisinde bulunan Münevver Ayaşlı Kız Yurdu, Samsun Kız Yurdu, Karadeniz Erkek yurdu ile yine kampüsün hemen dışında yer alan Turgut Özal Kız Yurdu gibi devlet yurtlarının kampüse yakın olması etkili olmaktadır. Ayrıca bunlara ek olarak yine devlete ait yarı özel yurtların Atakum'da yer alması, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun devlet yurtlarını tercih etmesinde önemli bir rol oynamıştır. Devlet yurtlarının ardından en fazla tercih edilen diğer seçenekler ise % 26,9 ile kiralık evler ve % 19,9'luk oran ile de aile evidir.

4.2. Ankete Katılan Öğrencilerin Harcama Dağılımı

Çalışma kapsamında Kurupelit Kampüsü'nde yer alan 11 fakülte'deki öğrencilerin ortalama gelir, harcama, tasarruf gibi bilgileri Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Öğrenci Başına Düşen Ortalama Gelir, Harcama ve Tasarruf Değerleri

Ortalama Gelir	923,57 TL
Ortalama Harcama	916,45 TL
Ortalama Tasarruf	7,12 TL
Ortalama Harcama Eğilimi	% 99,23
Ortalama Tasarruf Eğilimi	% 0,77

Araştırmada kampüs içerisindeki fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin ortalama aylık geliri 923,57 TL'dir. Ortalama aylık harcamaları 916,45 TL olan öğrencilerin elinde ay sonunda kalan ortalama miktar 7,12 TL'dir. Bu değerler Atakum'da yaşayan öğrencilerin gelirlerinin hemen hemen tamamını harcadığı ve ilçe ekonomisine katkıda bulunduğunu göstermektedir.

Atakum'da okuyan öğrencilerin gelir kaynaklarına göz atıldığında % 84,2'si ailesinden maddi destek almakta ve % 15,2'si de ailesinden herhangi bir maddi destek talep etmemektedir. Özellikle başka bir ilden gelen öğrencilere ailelerinin göndermiş oldukları bu harçlıklar Atakum için maddi bir kaynak oluşturmaktadır. Kurupelit Kampüsü'nün oluşturduğu bu etkiyi ölçebilmek adına yapılan anketler vasıtasıyla öğrencilerin Atakum'a gelmiş oldukları illerin dağılımı örneklem grubunda tespit edilmiş, daha sonra tespit edilen bu dağılım araştırma sahasındaki tüm evreni kapsayacak şekilde hesaplanmıştır. Bu hesaplamadan çıkan sonuç ile öğrencilere il dışındaki ailelerinden gelen maddi miktar çarpılarak, Atakum'a il dışından gelen para miktarı elde edilmiştir. Yapılan değerlendirmeler neticesinde Kurupelit Kampüsü'ndeki 11 fakültede eğitim gören toplam 29.702 öğrenciden % 72,8'i Atakum'a il dışından gelmiştir. Çoğunluğu İstanbul, Ankara, Ordu ve Tokat gibi şehirlerden gelen bu öğrencilerin, ailelerinden ortalama kişi başına aylık 562 TL gelmektedir. Öğrencilerin ankete vermiş oldukları cevaplar neticesinde Atakum'da ortalama 10 ay yaşadıkları hesaba katıldığında bu öğrencilerin bir yıl içerisinde ebeveynleri tarafından gönderilen para miktarı ortalama 12 milyon TL civarındadır.

Tablo 8. Öğrencilerin Aylık Harcama Gruplarının Dağılımı (TL) ve Oranı (%)

Harcama Grubu	Harcama Miktarı (TL)	Harcama Payı (%)
Kira/Konut	8.096.765	29,75
Gıda	6.284.943	23,10
Haberleşme/Ulaşım	3.879.081	14,26
Giyim	3.558.299	13,08
Eğlence/Kültür	3.344.445	12,30
Sigara/Tütün	1.137.586	4,18
Diğer	905.913	3,33
Toplam	27.207.032	100

Tablo 8'de yer alan verilere göre öğrencilerin en fazla harcama yaptığı alan % 29,75 ile kira/konut giderleridir. Literatürdeki daha önce yapılan çalışmalar incelendiğinde kira/konut oranını Tarı, Çalışkan ve Bayraktar (2006) % 31,54; Çalışkan (2010) % 34,2; Akçakanat, Çarıkçı ve Dulupçu (2010) aynı çalışma içerisinde 2003 yılındaki verilerde % 27, 2005 yılındaki verilerde % 28, 2007 yılındaki verilerde % 27, 2009 yılındaki verilerde %31,5; Yaylalı, Özer ve Dilek (2011) % 26,99; Çalışkan ve Demir (2011) % 34; Çayın ve Özer (2015) % 27,1; Tatlı (2014) % 26,6; Özkan, Tekbaş ve Oğuz (2018) % 29 olarak hesaplamıştır. Bu çalışmada elde edilen % 29,75'lik aylık kira/konut harcama oranı daha önce bu alanda yapılan benzer çalışmalardaki kira/konut harcama oranları ile birbirine yakındır. Bu harcama kaleminin ardından öğrencilerin bir ay içerisinde en fazla harcama yapmış olduğu ikinci gider grubu % 23,10'luk gıda alanındadır. Bu iki harcama grubu öğrencilerin harcama miktarının yarısından fazlasını oluşturmaktadır. Elde edilen bu dağılım sonuçları daha önce bu konu üzerine yapılan çalışmalar ile kıyaslanmış ve araştırma sonucunda dağılım oranlarının birbirine yakın olduğu tespit edilmiştir. Dağılım değerlerinin birbirine yakın olduğu araştırmalara örnek olarak Akçakanat, Çarıkçı ve Dulupçu (2010) ile Çayın ve Özer (2015)'in yapmış oldukları çalışmalar verilebilir.

Akçakanat, Çarıkçı ve Dulupçu (2010) yapmış oldukları çalışmalarında 2009 yılına ait verilerinde öğrencilerin barınma (kira/konut) harcamalarının oranını % 31,5, beslenme (gıda) harcamalarının oranını % 27,5, giyim harcamalarının oranını % 11, ulaşım/haberleşme⁴ harcama oranlarını % 21 olarak hesaplamıştır. Çayın ve Özer (2015) ise hazırlamış oldukları çalışmalarında öğrencilerin harcama dağılımının; % 27,1'inin barınma (kira/konut), % 26,5'inin beslenme (gıda), % 18,5'inin kültür, eğitim ve eğlence (kültür/eğlence), % 10,9'unun ulaşım/haberleşme⁵, % 7,7'sinin giyim ve ayakkabı, % 6,9'unun alkollü içecekler ve tütün mamulleri (sigara/tütün) olduğunu bulmuştur.

5. Sonuç ve Öneriler

Bu araştırma, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kurupelit Kampüsü'ndeki 11 fakültede eğitim gören öğrencilerin Atakum ilçe ekonomisine yaptığı ekonomik katkıyı belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu ekonomik etkiyi belirleyebilmek için çalışma kapsamında 11 fakültenin her birinin kendi içerisinde öğrenim gören öğrenci sayısı da dikkate alınarak 10 Şubat ve 10 Mart 2020 tarihleri arasında 386 öğrenci ile yüz yüze anket çalışması yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar neticesinde öğrencilerin Atakum'a olan ekonomik katkısı ve hangi harcama kalemine ne kadar harcadığı belirlenmiştir.

Çalışma sonuçlarına göre Kurupelit Kampüsü'ndeki fakültelerde eğitim gören bir öğrencinin aylık ortalama geliri 923,57 TL, aylık ortalama harcama miktarı 916,45 TL'dir. Öğrencilerin Atakum'a toplam aylık ekonomik katkısı 27.207.032 TL, yıllık katkısı ise 238.892.800 TL olarak hesaplanmıştır. Bu miktara ek olarak ayrıca kayıt ve mezuniyet günleri, aile ve akraba ziyaretleri vasıtasıyla ilçeye gelen öğrenci yakınlarının harcamaları da hesaba katıldığında öğrencilerin ilçe ekonomisine katkısının daha da fazla olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin aylık harcama kalemleri içerisinde en fazla para harcadıkları alanların sırasıyla; kira/konut, gıda, haberleşme/ulaşım, giyim, eğlence/kültür, sigara/tütün harcamaları olduğu belirlenmiştir. Aylık gelirlerinin % 99,23'ünü harcayan öğrencilerin, ay sonunda harcamalarının ardından ellerinde gelirlerinin % 0,77'si kalmaktadır. Öğrenciler Atakum'da kaldıkları süre boyunca gelirlerinin hemen hemen tamamını ilçe ekonomisine bırakmaktadırlar. Çalışma sonucunda ulaşılan sonuçlar literatürde daha önce aynı konu üzerine yapılan çalışmaların sonucu ile benzerlik göstermektedir.

Fakültelerdeki kontenjanların arttırılması ile 2008 yılında 16.063 olan öğrenci sayısı, 10 yıllık süreçte büyük artış yaşayarak 2018 yılında 27.922 kişiye ulaşmıştır. Öğrencilerin sayısındaki bu artış zaman içerisinde Atakum'da harcadıkları paranın miktar olarak artmasını sağlamıştır. Ancak 2012

4 Akçakanat, Çarıkçı ve Dulupçu (2010) bu çalışmasında ulaşım (% 12) giderini ayrı bir harcama kalemi ve haberleşme (% 9) gideri ayrı bir harcama kalemi olarak verilmiştir. Bu çalışmada bu iki başlık tek bir harcama kalemi olarak ele alındığı için ilgili çalışmadaki bu iki başlık birleştirilerek toplam yüzde değeri verilmiştir.

5 Çayın ve Özer (2015) yayınlanan bu makalesinde ulaşım (% 5,5) harcaması ile haberleşme (% 5,4) harcamasını ayrı ayrı ele almıştır. Kıyaslama yapılan bu çalışmada ise ulaşım ve haberleşme harcamaları aynı başlık altında birleştirilerek ele alındığı için Çayın ve Özer'in bu çalışmasındaki ulaşım ve haberleşme harcamalarına ait paylar toplanarak birlikte verilmiştir.

yılından itibaren Atakum'a yapılan göçlerin artması ve artan nüfus içerisinde öğrencilerin payının azalması, zaman içerisinde öğrenci harcamalarının ilçenin toplam harcama oranında azalmasına neden olmuştur. Bu durumun meydana gelmesinde Samsun'un Tekkeköy, Canik ve İlkadım gibi şehir merkezinde yer alan ilçelerin yeni yerleşim alanları için uygun sahalara olmaması ve İlkadım ve Canik ilçelerinin doğusunda yer alan Tekkeköy'de sanayi alanlarının bulunması nedeniyle insanların yeni bir yerleşim alanı olarak Atakum'a yönelmesi önemli bir etken olmuştur. Diğer önemli bir etken ise Atakum'un il dışından da göç almasıdır. Yaşanan bu gelişme nedeniyle fakültelerde eğitim gören öğrencilerin Atakum ekonomisi içindeki önemi gün geçtikçe azalmaktadır.

Sonuç olarak kampüsün kurulduğu ilk yıllarda küçük bir yerleşim yeri olan Atakum, zamanla üniversitenin de katkısı ile belde ve ilçe statüleri kazanmıştır. Küçük bir belde ve kasaba olduğu dönemlerde yerleşmedeki ekonomik faaliyetlerin kısıtlı olması nedeniyle Kurupelit Kampüsü'ndeki öğrenci harcamalarının payı yerleşme için çok daha önemli bir konumda idi. Ancak Atakum'un ilçe olmasının ardından ekonomik faaliyetlerin çeşitlenmesi ve hizmet sektörünün gelişmesine bağlı olarak büyük bir yerleşmeye dönüşmesi, üniversitenin ekonomik katkısının miktar olarak artmasına rağmen oransal olarak azalmasına neden olmuştur. Üniversite öğrencilerinin ilçeye olan ekonomik katkılarını yeniden arttırabilmek için öğrencilerin ilçe ile ilişkileri çok yönlü olarak geliştirilmeli, çeşitli proje ve etkinlikler ile öğrencilerin ilçeye sağladıkları ekonomik katkılara süreklilik kazandırılmalıdır. Örneğin, öğrencilerin hem ilçe ekonomisine olan katkısını arttırmak hem de ilçenin sahip olduğu mavi bayraklı plajları değerlendirmek için yaz döneminde tatil ve kurs eğitimini birleştiren çeşitli etkinlikler ve organizasyonlar düzenlenebilir. Akademik takvime göre eğitim öğretim faaliyetlerinin olmadığı yaz aylarında Yabancı dil kursları vb. etkinlikler düzenlenebilir. Böylece üniversite, yazın da etkinlik ve faaliyetlerine devam ederken ilçeye yeni gelecek kişiler vasıtasıyla Atakum ekonomisine katkıları devam edebilir. Bu tür etkinlikler bir yandan ilçedeki sosyal hayata çeşitlilik katarken bir yandan da ilçenin ekonomisine katkı sağlayacaktır.

Etik Kurul Onayı

Bu makalenin saha çalışması, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulu'nun 12.05.2020 tarih ve 2020-5/3 protokol no'lu toplantısında alınan 20. sıra sayılı Etik Kurul İzni onaylanmıştır.

KAYNAKÇA

- Acar, G., & Özbekler, T. M. (2019). Üniversite öğrencilerinin ilçe ekonomisine katkıları: Sinop Üniversitesi Ayancık Meslek Yüksekokulu örneği. *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1), 33-54.
- Akça, C. (2018). Hitit Üniversitesinin Çorum iline sosyo-kültürel ve ekonomik katkısının Hitit Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri üzerinden değerlendirilmesi. *Girişimcilik İnovasyon ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 164-180.
- Akçakanat, T., Çarıkçı, İ., & Dulupçu, M. A. (2010). Üniversite Öğrencilerinin buldukları il merkezine ekonomik katkıları ve harcama eğilimleri: Isparta 2003-2009 yılları örneği. *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(2), 165-178.

- Altuntaş, C., & Erilli, N. A. (2015). Cumhuriyet Üniversitesi'nin Sivas ili ekonomisine katkısı. *İktisadi Yenilik Dergisi*, 3(1), 11-21.
- Arslan, F. (2016). Üniversite öğrencilerinin şehirle kurduğu ekonomik ve sosyal ilişkilerden memnuniyet analizi: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi örneği. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 1103-1120.
- Arslan, H. (2014). Çankırı Karatekin Üniversitesinin kente ekonomik katkısı ve öğrenci harcamalarının farklı değişkenler açısından analizi. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(12), 114-127.
- Aslan, İ., & Sırım, V. (2019). Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi'nin Süleymanpaşa ilçesinin ekonomik gelişimi üzerindeki etkileri: Öğrenci tüketim harcamaları özelinde bir değerlendirme. *Balkan Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(15), 61-76.
- Atakum Belediyesi. (2019). *Atakum Belediyesi 2020-2024 stratejik planı*. Samsun.
- Atik, H. (1999). Üniversitelerin yerel ekonomiye katkıları: Teori ve Erciyes Üniversitesi üzerine bir uygulama. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 15, 99-109.
- Aydın, G., Darıcı, B., & Aydın, A. (2016). Yüksek Öğretim Kurumlarının yerel ekonomilere katkıları: Manyas Meslek Yüksek Okulu örneği. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(36), 305-328.
- Binici, F. Ö., & Koyuncu, B. (2015). Üniversite öğrencilerinin 2012-2013 harcamalarının Bitlis ili ekonomisine katkısının incelenmesi. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(1), 113-126.
- Büyükođan, B., Afşar, B., & Gedik, H. (2016). Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri şehire ekonomik katkıları: KTO Karatay Üniversitesi örneği. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 1-16.
- Çalışkan, Ş., & Demir, F. (2011, 26-28 Mayıs). Uşak Üniversitesi Karahallı Meslek Yüksek Okulu öğrenci harcamalarının bileşimi ve ilçe ekonomisindeki yeri. *Üçüncü Yerel Ekonomiler Kongresi Bildiriler Kitabı*. Konya: Selçuk Üniversitesi, 241-254.
- Çalışkan, Ş., & Demir, F. (2013). Celal Bayar Üniversitesi Köprübaşı Meslek Yüksek Okulu öğrenci harcamalarının bileşimi ve ilçe ekonomisindeki yeri. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(3), 357-371.
- Çalışkan, Ş., (2010). Üniversite öğrencilerinin harcamalarının kent ekonomisine katkısı (Uşak Üniversitesi örneği). *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(31), 169-179.
- Çayın, M., & Özer, H. (2015). Üniversitelerin il ekonomisine katkısı ve öğrencilerin tüketim yapısı: Muş Alparslan Üniversitesi örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 30(2), 131-147.
- Dalğar, H., Tunç, H., & Kaya, M. (2009). Bölgesel kalkınmada yükseköğretim kurumlarının rolü ve Bucak örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1, 39-50.
- Elevli, B., & Şişman, A. (2016). Atakum'da şehirleşmenin görsel değişimi. B. Şişman (Ed.). *Atakum'a Akademik Bir Bakış Yeni Atakum*. Samsun: Atakum Belediyesi Kültür Yayınları, 65-79.
- Erdoğan, M., & Karagöl, V. (2018). Bölgesel kalkınmada yeni kurulan üniversitelerin rolü: Bingöl örneği. *Uluslararası Ekonomi İşletme ve Politika Dergisi*, 2(1), 51-78.
- Erilli, N. A. (2018). Üniversite öğrencilerinin buldukları il ekonomisine katkıları: Cumhuriyet Üniversitesi örneği. *Uluslararası Ekonomi İşletme ve Politika Dergisi*, 2(1), 79-96.
- Erkekoğlu, H. (2000). Bölge üniversitelerinin yerel ekonomiye katkıları: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi örneği. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16, 211-229.
- Görkemli, H. N. (2009). Selçuk Üniversitesi'nin Konya kent ekonomisine etkileri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22, 169-186.
- Işık, Ş. (2008). Türkiye'de üniversitelerin kentleşme üzerine etkileri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(3), 159-181.

- Karaca, Z., Çalmaşur, G., & Daştan, H. (2018). Üniversite öğrencilerinin gelir-harcama ilişkisi (Erzurum ili üzerine bir uygulama). *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 32(4), 1155-1170.
- Kaşlı, M., & Serel, A. (2008). Üniversite öğrenci harcamalarının analizi ve bölge ekonomilerine katkılarını belirlemeye yönelik bir araştırma. Yönetim ve Ekonomi: *Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 15(2), 99-113.
- Koç, N. (2019). Üniversite öğrenci harcamalarının kent ekonomisine katkısı: Hitit Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri üzerine bir analiz. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 54(1), 344-365.
- Korkmaz, Ö. (2015). Üniversite öğrencilerinin harcamalarının il ekonomisine katkısı: Bayburt Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri üzerine bir analiz. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 29(2), 233-250.
- Ondokuz Mayıs Üniversitesi. (2009). *2008 İdari Faaliyet Raporu*. Samsun. <http://sgdb.omu.edu.tr/2021/03/01/idare-faaliyet-raporu/>
- Ondokuz Mayıs Üniversitesi. (2010). *2009 İdari Faaliyet Raporu*. Samsun. <http://sgdb.omu.edu.tr/2021/03/01/idare-faaliyet-raporu/>
- Ondokuz Mayıs Üniversitesi. (2011). *2010 İdari Faaliyet Raporu*. Samsun. <http://sgdb.omu.edu.tr/2021/03/01/idare-faaliyet-raporu/>
- Ondokuz Mayıs Üniversitesi. (2012). *2011 İdari Faaliyet Raporu*. Samsun. <http://sgdb.omu.edu.tr/2021/03/01/idare-faaliyet-raporu/>
- Ondokuz Mayıs Üniversitesi. (2013). *2012 İdari Faaliyet Raporu*. Samsun. <http://sgdb.omu.edu.tr/2021/03/01/idare-faaliyet-raporu/>
- Ondokuz Mayıs Üniversitesi. (2014). *2013 İdari Faaliyet Raporu*. Samsun. <http://sgdb.omu.edu.tr/2021/03/01/idare-faaliyet-raporu/>
- Ondokuz Mayıs Üniversitesi. (2015). *2014 İdari Faaliyet Raporu*. Samsun. <http://sgdb.omu.edu.tr/2021/03/01/idare-faaliyet-raporu/>
- Ondokuz Mayıs Üniversitesi. (2016). *2015 İdari Faaliyet Raporu*. Samsun. <http://sgdb.omu.edu.tr/2021/03/01/idare-faaliyet-raporu/>
- Ondokuz Mayıs Üniversitesi. (2017). *2016 İdari Faaliyet Raporu*. Samsun. <http://sgdb.omu.edu.tr/2021/03/01/idare-faaliyet-raporu/>
- Ondokuz Mayıs Üniversitesi. (2018). *2017 İdari Faaliyet Raporu*. Samsun. <http://sgdb.omu.edu.tr/2021/03/01/idare-faaliyet-raporu/>
- Ondokuz Mayıs Üniversitesi. (2019). *2018 İdari Faaliyet Raporu*. Samsun. <http://sgdb.omu.edu.tr/2021/03/01/idare-faaliyet-raporu/>
- Ondokuz Mayıs Üniversitesi. (2020). *2019 İdari Faaliyet Raporu*. Samsun. <http://sgdb.omu.edu.tr/2021/03/01/idare-faaliyet-raporu/>
- Ondokuz Mayıs Üniversitesi. Beyin ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı Anabilim Dalı tarihçesi. <https://tip.omu.edu.tr/tr/akademik/cerrahi-tip-bilimleri/beyin-ve-sinir-cerrahisi-anabilim-dali> adresinden alındı.
- Ondokuz Mayıs Üniversitesi. Fen Edebiyat Fakültesi Tarihçe. <https://fef.omu.edu.tr/tr/universitemiz/kurulus-ve-tarihce> adresinden alındı.
- Ondokuz Mayıs Üniversitesi. Ziraat Fakültesi tarihçe. <https://ziraat.omu.edu.tr/tr/fakueltemiz/tarihce> adresinden alındı.
- Öner, E., (1990). *Samsun ve çevresinin fiziki coğrafyası*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.

- Özkan, M., Tekbaş, M., & Oğuz, İ. H. (2018). Gaziantep Üniversitesi'nin Kente ekonomik katkısı ve öğrenci harcamalarının farklı değişkenler açısından analizi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 17(2), 633-647.
- Özyakışır, D., & Şayan, S. (2016). Üniversite öğrenci harcamalarının kent ekonomisine katkısı: Kafkas Üniversitesi Üzerine bir saha çalışması. *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1, 197-219.
- Samırkaş, M. C. (2018). Üniversite öğrencilerinin yerel ekonomiye katkısı: Erdemli örneği. *Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(2), 212-220.
- Sarkım, M., Şeker, F., Kurtoğlu, R., & Kara, M. (2017). Bozok Üniversitesinde Öğrenim gören öğrencilerin tüketim harcamaları analizi ve Yozgat ekonomisine etkileri. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 4(12), 1199-1213.
- Selçuk, G. N. (2012). Atatürk üniversitesi öğrencilerinin harcamalarının analizi ve Erzurum ekonomisine katkısı. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(3), 317-330.
- Selçuk, G. N., & Başar, S. (2012). Kafkas Üniversitesi öğrencilerinin harcamalarının Kars İli ekonomisine Katkısı. *Kafkas Üniversitesi İİBF Dergisi*, 3(4), 89-106.
- Soysal, A., Bakan, S., Özçalıcı, M., Kaymaz, Y., & C. Söylemez (2012). Kilis 7 Aralık üniversitesi öğrencilerinin Kilis ekonomisine katkısı: 2011-2012 eğitim-öğretim yılı örneği. *Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 12(24), 261-276.
- Tarı, R., Çalışkan, Ş., & Bayraktar, Y. (2006). Kocaeli üniversitesi öğrencilerinin gelir ve tüketim ilişkisi üzerine ekonometrik bir inceleme. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 168-179.
- Tatlı, H. (2014). Bingöl Üniversitesi öğrencilerinin Bingöl ekonomisine katkısı. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(7), 79-94.
- Toprak, M. (2017). *Kütahya kentinin sosyo-ekonomik yapısı ve gelişiminde Dumlupınar Üniversitesinin etkileri*. (Yayınlanmamış doktora tezi). Ege Üniversitesi, İzmir.
- Tösten, R., Anık, S., & Kayan, M. S. (2016). Siirt üniversitesi öğrenci profili ve harcama analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(6-7), 41-58.
- Tösten, R., Çenberlitaş, İ., & Gökoğlan, K. (2013). Dicle üniversitesi öğrencilerinin harcama analizi ve Diyarbakır ekonomisine katkısı. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(10), 90-114.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). <http://www.tuik.gov.tr> adresinden alındı.
- Yaylalı, M., Hüseyin, Ö., & Dilek, Ö. (2011). Selçuk Üniversitesi Seydişehir Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin gelir-harcama ilişkisi ve meslek yüksekokulunun ilçe ekonomisine katkısı. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 7(13), 1-13.

CONTRIBUTION OF ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY KURUPELIT CAMPUS STUDENTS EXPENDITURES TO THE ECONOMY OF ATAKUM DISTRICT* **

Gökhan DEMİRAL***

Halil KURT****

The Aim of the Study

This study aims to determine the economic contribution of the students studying at the Faculty of Arts and Sciences, Education, Engineering, Agriculture, Health Sciences, Sports Sciences, Economics and Administrative Sciences, Theology, Dentistry, Medicine and Veterinary Medicine in Ondokuz Mayıs University Kurupelit Campus to Atakum district and which was prepared to determine how much money they spent on consumption items. Thanks to these data, it has been tried to determine which areas will be suitable for the development of Atakum in the future and which areas will need investment.

Scope and Method of the Study

A total of 29,702 undergraduate students receive education in 11 faculties at Kurupelit Campus in the 2019-2020 academic year (OMU Administrative Activity Report, 2019). This number also

* The survey in this article was approved by the decision number 20, taken at the meeting of Marmara University Social Sciences Ethics Committee on 12.05.2020 and protocol numbered 2020-5/3.

** This study was produced from the master's thesis titled "Examination of Spatial Change in Atakum" completed in 2020 at Marmara University, Institute of Social Sciences, Department of Geography.

*** Ondokuz Mayıs University, Geography PhD Program, gkhandemiral@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2852-4784

**** Marmara University, Department of Geography, hkurt@marmara.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5785-3942

represents the universe created by the study. Vocational school students graduate students and distance education students which were studying on campus were excluded from the study.

The data used in the study were obtained through a face-to-face interview with the sample group selected from the undergraduate students in 11 faculties included in the study. While preparing the questionnaire in the research, the questionnaire used by Toprak (2017) in his doctoral thesis was used by adapting it to the field. In order for the interviewed sample group to represent the entire universe well, a quota sampling technique was used by making more than a certain number of questionnaires in each faculty. However, due to the difficulties experienced in the field, very slight differences occurred in the sample group representing the universe. The number of questionnaires required to reach the 95% confidence interval and 5% margin of error in the population of the students was determined as at least 380. Between 10 February and 10 March 2020, 386 participants were interviewed face to face and a survey was conducted. The data obtained from the questionnaire interviews were analyzed in the SPSS 20.0 statistical program. Frequency, percentage and arithmetic mean statistics were used to determine the descriptive qualities of the obtained data. In the analysis performed for the reliability level of the questionnaire used to provide data in the study, the Cronbach Alpha value was found to be 0.89. This value shows that the scale used in the research has a high degree of reliability.

The expenditures made by the students in the survey questions prepared to collect data in the field; Housing/rent, food-beverage, clothing, communication/transportation, entertainment/culture/education, cigarette/tobacco and other expenditure groups covering expenditures other than all these groups. In order for the students to give better answers to these expenditure items, the scopes of the expenditures are explained.

In order to determine the annual contribution of the students to the Atakum economy, the duration of their stay in Atakum for one year was asked within the scope of the survey. Because of presence of the beaches and sea in Atakum, students do not return to their homes immediately after the end-of-term exams of the university in the summer, but spend some more time in Atakum. For this reason, the duration of the students' stay in Atakum was not based on the dates the university gave education, but the time they stayed in Atakum for one year was determined by asking the students how long they lived in Atakum within the scope of the survey. According to the result, students spend 10 months of the year in Atakum. The annual contribution of students to Atakum's economy was calculated over this period.

Conclusion and Findings

According to the results of the study, the average monthly income of a student studying in faculties in Kurupelit Campus is 923.57 TL, and the average monthly expenditure is 916.45 TL. The total monthly economic contribution of the students to Atakum was calculated as 27.207.032 TL, and the annual contribution was calculated as 238.892.800 TL. In addition to this amount, when the expenditures

of relatives of students who come to the district through registration and graduation days, family and relatives' visits were taken into account, it is understood that the contribution of students to the district's economy is even higher. The areas where students spend the most money in their monthly expenditure items are respectively; rent/housing, food, communication/transportation, clothing, entertainment/culture, cigarette/tobacco expenditures. Students who spend 99.23% of their monthly income have 0.77% of their income after spending at the end of the month. During their stay in Atakum, students leave almost all of their income to the district economy. The results obtained as a result of the study are similar to the results of previous studies on the same subject in the literature.

With the increase in the quotas in the faculties, the number of students, which was 16,063 in 2008, experienced a great increase in the 10-year period and reached 27,922 people in 2018. This increase in the number of students led to an increase in the amount of money they spent at Atakum over time. However, the increase in immigration to Atakum since 2012 and the decrease in the share of students in the increasing population caused a decrease in student expenditures in the total expenditure ratio of the district over time. This situation led to the fact that the districts of Samsun such as Tekkeköy, Canik and İlkadım located in the city center did not have suitable areas for the new settlements and because of the industrial areas in Tekkeköy, which is located in the east of İlkadım and Canik districts, people took a new settlement area and headed for Atakum, which has been an important factor. Another important factor is that Atakum also receives immigration from outside the province. Due to this development, the importance of students studying at faculties in Atakum's economy is decreasing day by day.

As a result, Atakum, which was a small settlement in the first years of the establishment of the campus, gained town and district status because of the contribution of the university over time. Due to the limited economic activities in the settlement when it was a small town and, the share of student expenditures in Kurupelit Campus was much more important for settlement. However, after Atakum became a district, the diversification of economic activities and its transformation into a large settlement depending on the development of the service sector caused the economic contribution of the university to decrease proportionally, although it increased in quantity. In order to increase the economic contribution of university students to the district, the relations of the students with the district should be improved in many ways, and the economic contributions of the students to the district should be ensured with various projects and activities. For example, in order to increase the contribution of the students to the economy of the district and to evaluate the blue flag beaches of the district, various activities and organizations can be organized in the summer period that combine vacation and course education. Foreign language courses, etc., during the summer months when there are no educational activities according to the academic calendar. Events can be arranged. Thus, while the university continues its activities in the summer, its contributions to the economy of Atakum can continue through new people who will come to the district. Such activities will add diversity to the social life in the district on the one hand, and contribute to the economy of the district on the other hand.